

Iwona Dyja

Jak włączam rodziców w edukację dziecka?

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2,
76-78

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Iwona Dyja

Szkoła Podstawowa nr 12 w Częstochowie

JAK WŁĄCZAM RODZICÓW W EDUKACJĘ DZIECKA?

Pracując jako nauczyciel kształcenia zintegrowanego, od wielu lat jestem wychowawcą klasy. Pełnienie tej roli wytycza obowiązek wspomaganie wiedzą pedagogiczną rodziców dzieci, które uczę i wychowuję. Rodzice pragną, aby szkoła zagwarantowała ich dzieciom wszechstronny rozwój osobowości, stworzyła szansę na zdobycie wartościowej wiedzy, umiejętności i postaw. Dlatego też jednym z elementów mojej współpracy z rodzicami jest pedagogizacja, która ma na celu ukazanie rodzicom psychologicznych i pedagogicznych aspektów pracy z dzieckiem. Celem takich działań jest uzmysłowienie roli wychowawczej domu rodzinnego i ujednoczenie działań nauczyciela i rodziców. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom starałam się podczas spotkań z rodzicami poruszać takie tematy, które najbardziej odpowiadały aktualnym problemom zaobserwowanym na terenie klasy lub takie, na które rodzice sami zwrócili uwagę. Podczas zebranych z rodzicami wiele uwagi poświęcam problemom wychowawczym i dążeniom do tego, aby każde dziecko wyrosło na szczęśliwego i uczciwego człowieka. Ważnym aspektem spotkań z rodzicami jest uświadomienie im błędów, które najczęściej popełniają w stosunku do swoich podopiecznych, takich jak: brak czasu dla dziecka, wyręczanie we wszystkim, surowe kary wymierzane w gniewie, przekonanie, że pochwała psuje dziecko, wymaganie bezwzględnej posłuszeństwa, brak konsekwencji, uszczęśliwianie na siłę.

Wszystkie omawiane przeze mnie sprawy dotyczące wychowania dziecka spotkały się z dużym zainteresowaniem, czego przejawem były dyskusje na temat problemów, kompromisów, celów działania. Wzrosło zaangażowanie rodziców w życie szkoły i klasy, a wnioski wypływające z tych spotkań, były często pouczające nie tylko dla rodziców, ale i dla mnie.

Stałym elementem mojej pracy jest włączanie rodziców w realizację projektów szkolnych: Szkoła z klasą; Spacerkiem po Częstochowie; Dzielnica, w której mieszkam; Poznajemy kulturę i tradycje Włoch; dzięki którym nie tylko pogłębia się i wzbogaca wiedza teoretyczna dzieci, ale przede wszystkim doskonala się umiejętności poszukiwawcze i badawcze. Realizacja zadań metodą projektu udowodniła, że jest także doskonałą formą integrującą środowisko lokalne i społeczność szkolną. Rodzice z wielkim zaangażowaniem podejmuje zadania, które wyznacza im nauczyciel, pragnąc w ten sposób zaznaczyć swój udział w klasowym zadaniu. Uwieńczeniem wspólnych działań są prezentacje na forum klasy lub szkoły, które niejednokrotnie zachwyciły swą oryginalnością i pomysłowością. Podczas wspólnych spotkań dzieci i ich rodziców rodzą się i ugruntowują nowe znajomości, przyjaźnie oraz otwarta komunikacja między jej uczestnikami. Uczestnictwo rodziców w zajęciach otwartych wpływa na stworzenie atmosfery wzajemnego zaufania, szczerości, zrozumienia i radości. Rodzice aktywnie uczestnicząc w spotkaniach klasowych, mają okazję: poznać metody i formy pracy stosowane przez nauczyciela, odnaleźć miejsce swojego dziecka w grupie rówieśniczej, ustalić wspólne kierunki oddziaływań wychowawczych i terapeutycznych w pracy z dzieckiem.

Realizując program nauczania, staram się zainteresować nim najbliższe środowisko dziecka, aby w ten sposób umożliwić rodzicom bezpośredni udział w zaplanowanych działaniach, których nadrzędnym celem jest nawiązanie przyjaznego kontaktu między

szkołą a domem. Aby sprostać temu zadaniu zachęcam rodziców do współorganizowania wycieczek, wyjść, zielonych szkół oraz aktywnego udziału w szkolnych akcjach: Sprzątanie Świata, Dni Ziemi, zbiórkach makulatury i baterii oraz w aukcjach prac plastycznych i kiermaszach świątecznych.

Biorąc pod uwagę trudne środowisko wychowawcze moich uczniów oraz ich problemy zdrowotne i emocjonalne, bardzo często odwiedzam ich w domu, co pozwala głębiej poznać nie tylko sytuację bytową, ale również wzajemne relacje i więzi w rodzinie. Ważne jest, aby nauczyciel z empatią podszedł do problemów rodziców, ich oczekiwań wobec szkoły i wychowawcy oraz potrafił nawiązać kontakt z rodzicami o różnych typach osobowości, którzy niejednokrotnie oczekują pomocy i porady w sprawach wychowawczych dotyczących ich dziecka. Szkoła wypełnia często lukę, jaka powstaje w relacjach rodzic – dziecko, dostarcza pozytywnych wzorców zachowania i postępowania, uczy szacunku, tolerancji, pielęgnuje tradycje i rozbudza zainteresowanie najbliższym środowiskiem. Drogą do uzyskania pełnego porozumienia z rodzicami jest stworzenie przyjaznej, pełnej otwartości i zaufania atmosfery, gdzie szkoła staje się drugim domem, a nauczyciel i rodzic świadomymi uczestnikami szkolnej edukacji dziecka, zmierzającej do osiągnięcia pełnego sukcesu. Aby osiągnąć ten sukces podczas spotkań z rodzicami przeprowadzam pogadanki, ćwiczenia dramowe, zabawy integracyjne, pozwalające rodzicom odkryć swoje mocne i słabe strony.

PROPOZYCJE ZABAW INTEGRACYJNYCH DO WPROWADZENIA PODCZAS ZEBRAŃ Z RODZICAMI:

Cele: umożliwienie lepszego poznania się, pobudzenie do autorefleksji, stworzenie sytuacji do nawiązania bliższych kontaktów między rodzicami.

Abecadło imion

Każdy uczestnik po kolei wymienia różne formy swojego imienia, np.: Ewa, Ewunia, Ewcia, a na koniec podaje tę, którą lubi najbardziej.

Baza danych

Uczestnicy wpisują na kartki odpowiedzi na pytania dotyczące swoich cech, np.: mój znak zodiaku, ulubiony kolor, pora roku, jakie cechy charakteru cenię u innych. Odpowiedzi muszą być krótkie, 1-, 2-wyrazowe. Przypinają kartki do piersi i zapoznają się z ich treścią.

Dokończ zdanie

Prowadzący rozpoczyna zdanie i kolejno wskazuje osoby, które je kończą, np.:

Moje hobby to...

Mój ulubiony film, pisarz, aktor...

Jest mi smutno, kiedy...

Chciałbym być...

Zabawa terapeutyczna: Ręka nie musi bić

Wszyscy uczestnicy siedzą w kole i zamykają oczy. Kierując się sugestiami osoby prowadzącej, uczestnicy starają się wyciszyć, rozluźnić, skupić na sobie. Prowadzący wydaje polecenia:

Pogłaskaj delikatnie lewym palcem wskazującym twoją prawą dłoń, najpierw po kciuku, potem po palcu wskazującym, palcu środkowym, palcu serdecznym i po małym palcu. Teraz głaszczesz delikatnie wewnętrzną stronę swojej ręki. Czujesz tam rowki, pagórki, zaokrąglenia. Do czego potrzebujesz tej dłoni? Co możesz z nią zrobić, kiedy jest taka odprężona i miękka?

W tym momencie kończymy ćwiczenie albo zmieniamy dłonie. Następnie przeprowadzamy rozmowę końcową. Jak czuliście się podczas wykonywania ćwiczenia? Do czego wykorzystujecie swoje dłonie na co dzień?

SCENARIUSZ SPOTKANIA Z RODZICAMI

Temat: Moje metody wychowawcze – wymiana doświadczeń.

Cele:

Uświadomienie rodzicom, że:

- głównym celem wychowania jest dobro każdego dziecka,
- istnieją różne wzory i modele wychowania,
- dobór modelu wychowania zależy od osobowości dziecka i sytuacji w jakiej się znajduje,
- istnieją źródła, które dostarczają nam wiedzę na temat wychowania dziecka,
- wiele stosowanych metod wychowawczych wobec dzieci pochodzi z ich własnego dzieciństwa.

Metody pracy:

Dyskusja grupowa, rozmowy w parach.

Przebieg zebrania:

1. Wprowadzenie. Nauczyciel uświadamia rodzicom, że każdy z nich stosował pewne metody wychowawcze, których celem było dobro dziecka. Stosując je, rodzice chcą:

- przekazać swym dzieciom system ważnych wartości,
- kształtować w swym dziecku oczekiwane wzory zachowań,
- pokazać sposoby radzenia sobie w różnych sytuacjach,
- ochronić dziecko przed różnymi zagrożeniami.

W trakcie rozwoju dziecka okazywało się, że niektóre z metod wychowawczych nie skutkują, a inne sprawdziły się i funkcjonują do tej pory. Myślę, że warto podzielić się z innymi swoimi doświadczeniami, gdyż są to zawsze cenne pomysły na poradzenie sobie z dzieckiem w różnych sytuacjach.

2. Wymiana doświadczeń:

Dla wprowadzenia w dyskusję nauczyciel przygotowuje kilka typowych sytuacji, w których dziecko sprawia trudności wychowawcze, np.:

- robi bałagan w swoim pokoju,
- odmawia odrabiania lekcji,
- grymasi przy jedzeniu,
- przynosi ze szkoły złą ocenę.

Przykładowe sytuacje stają się punktem wyjścia do dyskusji na temat własnych doświadczeń i opowiadania, w jaki sposób doszli do skutecznych rozwiązań.

3. Zakończenie:

Nauczyciel dziękuje rodzicom za podzielenie się doświadczeniami i wyraża nadzieję, że dyskusja była inspirująca i zachęci inne osoby do wypróbowania sprawdzonych metod wychowawczych.

Iwona Dyja

Bibliografia:

- Chomczyńska-Miliszkievicz M., Pankowska D., *Polubić szkołę*, Warszawa 1995.
Filipczyk H., *Rodzice i dzieci w młodszym wieku szkolnym*, Warszawa 1985.
Green G.W., *Jak pomagać dziecku w nauce*, Warszawa 1997.